

Zesde Bijbelstudie over Galaten 3 : 10 – 18 – hoofdstuk 7 en 8 van ‘Tot vrijheid geroepen’, Bijbelstudies over de Galatenbrief, van ds. W. Harinck

1. Zingen Ps. 40 : 4
2. Gebed
3. Lezen: Galaten 3 : 10 – 18
4. Welkom en mededelingen

Inleiding

We vervolgen de Galatenbrief bij hoofdstuk 3 vers 10, we zouden er boven kunnen zetten: Vloek en zegen. Als we de heilige wet van God niet *volledig* gehoorzamen, dan krijgen we het stempel: vervloekt. Ook niet voor 51%, zelfs niet 99% , dan worden we toch een mislukkeling genoemd en zijn we voor God niet acceptabel. Wat betekent vervloekt in dit verband? Uitgebannen, verworpen. Paulus noemt zelf een citaat uit het boek Deuteronomium, hoofdstuk 27: 26: *Vervloekt zij, die de woorden dezer wet niet zal bevestigen (met hart, mond en metterdaad), doende dezelve. En al het volk zal zeggen: Amen.* Of zoals het letterlijk staat in Galaten 3 : 10. Lezen we nauwkeurig het apostolisch getuigenis van Paulus en daardoor wat God zelf zegt, dat moeten we aan die discussie over 51% of 99% niet beginnen, want die is totaal verkeerd. Als we denken over de Heilige Wet van God, dan vallen drie zaken ons op: God neemt geen genoegen met half werk. In de tweede plaats is er alleen sprake over de vervulling van de wet, als de liefde de boventoon voert. Want de liefde is de vervulling van de wet. Paulus schrijft daarover in 1 Korinthe 13:3b: *en al ware het dat ik mijn lichaam overgaf opdat ik verbrand zou worden, en had de liefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven.* Wat is er gebeurd? Juist die liefde (tot God en onze naaste) is in ons hart weggestorven. Van totale toewijding aan God en aan onze naaste is bij ons geen sprake meer. Zelfzucht heeft het in ons leven voor het zeggen gekregen. De wet moet ons totaal veroordelen. Voor de volle 100 %. We misleiden onszelf als we denken dat een beetje goede wil en met helpende genade van God, genoeg zijn om de wet van God te doen. Ds. C. den Boer noemt dit aanhoudend streven van ons mensen, om zo acceptabel te zijn voor God, *de dood in de pot.* Paulus leest Deut. 27 v. met andere ogen dat de Joods wetgeleerden van zijn dagen. Deze rabbi's trokken de conclusie dat het in principe mogelijk moest zijn om met de wet van God in het reine te komen voor God. Maar Paulus is zelf aan het einde gekomen met de wet. Hij leest deze Schrift totaal anders: 'Vervloekt wie de woorden van deze wet niet bevestigt. Dus niet alleen met de mond nazeggen, maar ook metterdaad doen, er in volharden (blijven). In het leven e.e.a. bevestigen. Dus niet iets, maar alles van de heilige wet van God. De geschiedenis van Israël heeft bewezen dat Israël op Gerizim/Ebal in feite zijn eigen doodvonnis heeft getekend. Het is duidelijk dat wet en werken alleen vloek opleveren.

Een citaat van Kohlbrugge in zijn commentaar/verklaring van Galaten 3: 1-14 luidt als volgt: *Wij weten niet, wat God in Zijn wet zegt, zolang wij niet zaligmakend onderwezen zijn, maar als het eens door 's Heeren Geest wordt opengelegd, wat er bij ons schuilt, zodat wij zaligmakend van onze zonden overtuigd worden en*

verstaan, dat wij hel-, vloek- en doemwaardig zijn, dan slaat ons dit woord als een donderslag door het hart...'

Paulus komt in **vers 11a**. tot de volgende conclusie: *het is openbaar dat niemand door de wet gerechtvaardigd wordt voor God*. Hier valt niet aan te tornen. De weg van de (werken der) wet loopt dood. Maar als de mens God niet onder ogen kan komen door werken (te willen doen), hoe dan wel? Alle vormen van eigenwillige godsdienst wordt door de apostel afgesneden. Tegelijk opent hij geweldige perspectieven: niet door de wet, maar door het geloof. *'Want de rechtvaardige zal uit het geloof leven'* (vers 11b). Paulus laat opnieuw de Schrift, Gods Woord, spreken. Nu een woord uit de profetie van Habakuk (2 : 4): *'maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven'*. Dus de volledige gehoorzaamheid is onmogelijk. De enige weg is het geloof. Een totaal ander beginsel dan het beginsel van de wet. De wet zegt niet: 'Geloof alleen'. Wat roept de wet dan? *'Doet dit en gij zult leven'*. Waar gaat het in beide gevallen om? Een bestaan krijgen voor God: leven, leven eeuwig leven. Daar is het de wet ook om te doen. Toch krijgt de wet dat niet voor elkaar als de mens in een doodssituatie verkeert. Wat lezen we in vers 12a? Doch de wet is niet uit het geloof, ze is niet gefundeerd/ gebaseerd op 'Geloof alleen'. Wat wil de wet dan? Zij wil de dingen gedaan hebben en zo tot het leven leiden. **In vers 12b** lezen we het antwoord: *'Maar de mens die deze dingen doet, zal daardoor leven*. Het uitgangspunt van de wet ligt op het **doen**. Het beeld dat ds. Den Boer gebruikt, komt ons bekend voor: twee wegen dicht bij elkaar: één voor het verkeer dat de autosnelweg af komt, de andere voor het verkeer dat ernaar toe gaat. Verwissel de afrit niet met de oprit. U herkent het waarschuwbord zeker wel: ' Ga terug'. Wees geen spookrijder. Maak geen dodelijk ongelukken. De regels van een bekend gedicht laten zien dat we op een verkeerde weg zijn. En wie kiest o verdwaasde, voor 't leven de dood? Gelukkig is er een betere weg. Trouwens de enig mogelijke weg, de weg zoals we al zagen: de weg van het geloof, van Christus, van de zegen, van de eeuwige erfenis. *En dit staat allemaal tegenover wet en doen en vloek*. Dat grote heil in Christus gaat Paulus uitleggen in vers 13: Christus heeft ons verlost van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons; wat er is geschreven: *'Vervloekt is een iegelijk die aan het hout hangt'*. Christus werd een vloek voor vervloekten. Waar blijkt dat uit? Aan Zijn dood aan het kruis. Een gekruisigde was door God vervloekt (Deut. 21:23). Hij hing tussen de aarde en de hemel in. De aarde en de hemel wilden Hem niet hebben. Het is dus niet zo dat Paulus zei: zet de wet maar aan de kant. Je kunt de wet, de vloek gewoon vergeten. De wet vraagt het volle pond. En... die wet heeft het volle pond gekregen. Op welke manier? In Christus. Hij is met de misdadigers gerekend. Waarom? Omdat Hij Zichzelf Gods Zoon gemaakt had. Hij was de vertegenwoordiger van de vloek en tegelijk ook van ons gevloekte bestaan. In Christus zien we wat de vloek van de wet uitwerkt. Is dat Gods vloek niet op de verkeerde terecht gekomen? In Israël kan nooit over iemand een vloek worden gelegd, waar God niet mee te maken heeft! In de drie-urige duisternis heeft Christus doorleefd, dat God Hem tot zonde gemaakt had. Zo heeft de wet al zijn vloekende kracht op Hem kunnen ontladen. Hoe schrijft Paulus het? Om ons te kunnen verlossen van de vloek der wet. Wie zijn dat? Ons, Joden en heidenen. Want de ganse wereld is voor God verdoemelijk. Iedereen moet van het vonnis der wet bevrijd worden. En dat heeft Christus gedaan. Dat loskopen heeft niet slechts betrekking op Joden alleen. De vloek raakt ook de heidenen. In de hof van Gethsémané heeft Hij het gesproken: Sla

Mij maar in de banden, maar laat Mijn volk vrijuit gaan. Zo is Hij Zelf het losgeld dat voor mijn vrijheid is betaald. Dat staat er voor Jood en heiden niets meer in de weg om tot God en tot het leven te komen. Let maar op dat Paulus nu zijn betoog oppakt, want in vers 7vv ging het toch over het verbond van God met Abraham? In Abraham is deur opengezet naar de heidenwereld: In U zullen alle geslachten der aarde gezegend worden. Die zegen die Abraham ten deel viel, kon niet voor de wereld worden in de weg van de werken. Die mogelijkheid ligt alleen in de weg van Christus Jezus, want de zegen van Abraham is in Hem volkomen vervuld. Hij droeg immers het vonnis van de wet, zodat God Zich weer aan ons in gunst kon vertonen. Geloof dat Christus alleen onze gerechtigheid is. Mogen wij u een onderpand aanwijzen en aanprijzen? Verzekerd te zijn van de gunst van de Vader. Hebt u de gave van de Heilige Geest niet ontvangen? Zijn onuitsprekelijk troost en Zijn liefelijke vrede? Wat lezen we in vers 14? *Opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus en opdat wij (Joden en heidenen) de belofte van de Geest verkrijgen zouden door het geloof.*

Het woord *opdat* (met het doel dat) komt hier tweemaal voor, maar is wel met elkaar verbonden: *Opdat* (in en door het verlossingswerk van Christus) de zegen van Abraham tot de heidenen komen zou en *opdat* ook in die weg de beloofde gave van de Geest zou ontvangen worden. Wat betekent de belofte des Geestes? De belofte die die de gave van de Geest inhield (**zie Hand. 2:33**).

Paulus gebruikt een voorbeeld uit het gewone leven van ons mensen in vers 15a en 15b: *'Broeders, ik spreek naar de mens; Zelfs eens mensen verbond dat bevestigd is, doet niemand teniet of niemand doet daartoe.'* Een contract of een testament moet altijd worden nageleefd. Er mag niets in worden veranderd. Alles wordt bijvoorbeeld bij een notaris keurig opgeschreven. Een ander kan daar niet iets in veranderen. Dat kan niet en dat mag niet, want een testament is een laatste wilsbeschikking is rechtsgeldig. Trouwens Paulus gebruikt hier het woord verbond in deze zin. Het heeft hier iets onherroepelijks aan zich. De enige, die bij zijn leven, veranderingen kan aanbrengen, is de testamentmaker zelf. Als dat bij menselijke overeenkomsten geldt, zeker als het om Gods beloften gaat.

Zo is ook Gods belofte aan Abraham en zijn nageslacht onveranderlijk. Paulus wijst erop dat woord 'zaad' in de belofte aan Abraham in het enkelvoud staat (Gen. 13:5 en Gen. 17:8). Dat zaad is Christus. Wie door het geloof aan Hem is verbonden, ontvangt de zegen die aan Abraham is beloofd. We zouden het zo kunnen zeggen: in Christus is dat verbond rechtsgeldig (bevestigd, vastgemaakt). Het is dan ook begrijpelijk dat Paulus hierop laat volgen: En dit zeg ik: Het verbond dat tevoren van (door) God bevestigd is op Christus (vers 17a), is dus al ten tijde van Abraham gelegaliseerd (wettig gemaakt). De wet kan toch niet zeggen, dat iets aan het testament moet worden toegevoegd. Het verbond met Abraham was er al veel eerder dan de wet op de Sinai. Die wet kan niets meer veranderen aan Gods beloften, want die horen bij het verbond met Abraham. De zegen (erfenis) is verbonden aan de belofte. Hoe wordt deze belofte aangenomen? Alleen door het geloof. Het verbond met Abraham is 430 jaar voor dat de wet eraan kwam opgericht. De wet kan toch het verbond van God met Abraham niet krachteloos of ongeldig maken? Laat staan dat de wet de beloften van dat verbond buiten werking zou zetten. *'Het verbond met Abraham wordt door de wet die na 430 jaren gekomen is, niet krachteloos gemaakt*

om de belofenis teniet te doen' (vers 17b). Wie hier nauwkeurig leest, merkt op dat Paulus precies omgekeerd denkt als in het algemeen onder Joden van zijn dagen gebruikelijk zal zijn geweest. Het was de gewoonte om Abraham te zien als degene die de werken van de wet van God deed, lang voordat die wet officieel aan Israël werd gegeven. Abraham was volgens de Joden een preludium op de wet. Maar... Paulus draait dit geheel om. Abraham leefde uit de beloften van God. Hij kreeg de erfenis niet uit de werken der wet. 'Want indien de erfenis uit de wet is, zo is zij niet meer uit de belofenis; maar God heeft ze Abraham door belofenis genadiglijk gegeven' (vers 18). Gods vriendelijkheid, Zijn genade worden niet ingewisseld voor de wet. Op Zijn belofte komt God nooit terug. Omdat ze de inhoud is van een verbond dat van geen wank 'len weet. Het is een van beide: vloek of zegen. Of blijven tobben onder de wetswerken, maar die last is immers veel te zwaar? Of dat we mogen wonen in Abrahams tent en we ons mogen verlustigen in de ondoorgrondelijk goedheid van God. Omhels Christus. Dan, dan alleen bent u een gezegd mens.

We eindigen met een citaat uit de verklaring van **Luther** bij vers 18:

Zo staat het ook in Romeinen 4:14: 'Indien zij, die uit de wet leven, erfgenamen zijn, dan heeft het geloof afgedaan en is de belofte nietig.' Dat kan niet anders, want het verschil is overduidelijk; de wet is nu eenmaal niet de belofte. Het natuurlijk verstand, hoewel het volkomen blind is, moet er toch mee instemmen, dat beloven iets anders is dan eisen; schenken iets anders is dan ontvangen. Als een paard kon spreken, zou het moeten toegeven, dat het twee verschillende zaken zijn, als de stalknecht het de ene keer haver te eten geeft en een andere keer op hem rijdt. En zo zijn belofte en wet zo ver van elkaar verwijderd als hemel en aarde. De wet eist: doe dat! De belofte schenkt: neem dat.

Het valt toch niet te ontkennen, dat God aan Abraham de belofte of de erfenis gegeven heeft, vóórdat de wet kwam; dat wil zeggen: Góð heeft de vergeving van de zonden, de gerechtigheid, de zaligheid, het eeuwige leven geschonken; wij mogen kinderen en erfgenamen van God en mede-erfgenamen van Christus zijn, naar het duidelijke woord uit Genesis 22:18: 'En in uw Zaad zullen alle volken gezegend worden.' Dan wordt de belofte geschonken niet met het oog op wet en werk. God is al het werk vóór geweest, doordat Hij de erfenis schonk, vóórdat Mozes geboren werd of ook maar iemand aan de wet dacht (...) Tot zover het belangrijkste van de brief.

Zingen: Psalm 73 : 14